

Sygn. akt I CSK 345/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. J. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa
o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 15 lutego 2013 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]

z dnia 6 marca 2012 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 22 marca 2011 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo M. J. S., skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa, o zasądzenie od pozwanego kwoty 80 000 zł z odsetkami tytułem rekompensaty za utratę własności nieruchomości leśnych „D.”, które należały do poprzednika prawnego powoda, a zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa, ewentualnie tytułem odszkodowania za zaniechanie wydania aktu normatywnego, regulującego zasady wypłacania rekompensat.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest następcą prawnym R. W. C., ostatniego przedwojennego właściciela nieruchomości „D.”, z których znaczna część miała charakter leśny oraz że nieruchomości te zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa na podstawie dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (jedn. tekst: Dz.U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13 ze zm.).

W ocenie Sądu, szczegółowe ustalenia dotyczące obszaru przejętych nieruchomości i ich wartości są nieistotne dla rozstrzygnięcia, ponieważ powództwo jest nieuzasadnione co do zasady. Analizując przyjmowany przez powoda za podstawę dochodzonego roszczenia art. 7 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (Dz.U. Nr 97, poz. 1051 ze zm. - dalej: „u.z.n.ch.s.z.n.k.”), Sąd Okręgowy uznał, że z przepisu tego nie można wywieść roszczenia o zapłatę rekompensaty. Jest w nim bowiem mowa jedynie o zaspokojeniu roszczeń byłych właścicieli lub ich spadkobierców w formie rekompensat wypłaconych ze środków budżetu państwa na podstawie odrębnych przepisów, nie wiadomo natomiast w jakiej wysokości i na jakich warunkach rekompensaty te zostaną ustalone. Podstawy takiej nie stanowi też powołany w pozwie art. 417¹ § 4 k.c., gdyż przepis ten obowiązuje dopiero od dnia 1 września 2004 r. Roszczenie powoda może natomiast podlegać ocenie na podstawie art. 417 k.c., w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692 - dalej: „ustawa nowelizująca z dnia 17 czerwca 2004 r.”), w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Z przepisów tych nie można jednak wywieść roszczenia o odszkodowanie za zaniechanie legislacyjne, ponieważ art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. ma jedynie charakter deklaracji ustawodawcy, że osoby poszkodowane w związku z utratą nieruchomości wymienionych w ustawie powinny otrzymać rekompensaty na podstawie odrębnych przepisów, nie zawiera natomiast delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia. Zaniechaniem legislacyjnym powodującym odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa może być wprowadzenie również niewydanie ustawy, której wydanie przewiduje inna ustawa, jednak aby można przyjąć, że ustawodawca podjął takie zobowiązanie, obowiązek wydania ustawy musi być wyrażony w sposób jednoznaczny, wykluczający możliwość ustalenia go dopiero w drodze wykładni dokonanej przez sąd. Takiej regulacji natomiast art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie zawiera.

Wyrokiem dnia 6 marca 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda, aprobując zarówno ustalenia Sądu pierwszej instancji, jak i ich ocenę prawną.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego powód, powołując się na podstawę określoną w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., wniósł o jego uchylenie oraz o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 marca 2011 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Wskazał na naruszenie art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. w związku z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 169, poz. 1418 ze zm.) i w związku z art. 322 k.p.c. przez przyjęcie, że z przepisów tych nie można wywieść roszczenia o zapłatę rekompensaty, i art. 417 k.c., w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą nowelizującą z dnia 17 czerwca 2004 r., w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji przez przyjęcie, że ustawodawca nie dopuścił się zaniechania legislacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przystępując do rozważenia zarzutów wypełniających powołaną przez skarżącego podstawę kasacyjną, wypada zauważyć, że wykładnia art. 7

u.z.n.ch.s.z.n.k. nie stanowi w orzecznictwie Sądu Najwyższego *novum*, była już bowiem przedmiotem rozważań w wyrokach z dnia 6 września 2012 r. wydanych w sprawach I CSK 59/12, I CSK 77/12 i I CSK 96/12 (nie publ.). Wypada również dodać, że argumenty przytoczone przez skarżącego w niniejszej sprawie są w zasadzie powtórzeniem argumentacji zawartej w skargach kasacyjnych złożonych w sprawach I CSK 59/12, I CSK 77/12 i I CSK 96/12.

W sprawach tych Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie stanowi samodzielnej podstawy roszczenia o zapłatę rekompensaty oraz że nieuchwalenie odrębnych przepisów, o których mowa w tym artykule, nie uzasadnia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za tzw. zaniechanie legislacyjne.

Uzasadniając to stanowisko Sąd Najwyższy podkreślił, że w nauce prawa roszczenie uważane jest za jedną z normatywnych postaci prawa podmiotowego, która polega na możliwości domagania się od konkretnej osoby oznaczonego zachowania się. Roszczenie znamionuje z jednej strony to, że występuje ono wtedy, gdy zachodzi uprawnienie skonkretyzowane pod względem treści i podmiotu, a z drugiej strony to, że bezpośrednio przyporządkowany jest mu obowiązek innego określonego podmiotu. Innymi słowy, korelatem uprawnienia jest obowiązek wskazanej osoby określonego zachowania się, tj. podjęcia określonego działania lub zaniechania. Z tak pojmowanym roszczeniem związana jest kompetencja do zwrócenia się do organu państwowego o zastosowanie przymusu, jeżeli zobowiązany świadczenia nie spełnia. Klasycznym przykładem roszczeń są prawa wynikające ze stosunków zobowiązaniowych, nazywane wierzytelnościami, a podstawowym przepisem dotyczącym stosunku zobowiązaniowego - art. 353 k.c., zgodnie z którym zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Określenie roszczenia w normie prawnej może natomiast następować przez oznaczenie treści prawa wierzyciela lub treści obowiązku dłużnika.

Mając na względzie powszechnie przyjmowane w nauce prawa rozumienie roszczenia, trzeba przyjąć, że z regulacji zawartej w art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie wynika dla byłych właścicieli lub ich spadkobierców, roszczenie

o rekompensatę z tytułu utraty własności zasobów wymienionych w art. 1 tej ustawy. Jak już wspomniano, określenie roszczenia w normie prawnej wymaga oznaczenia treści prawa wierzyciela lub treści obowiązku dłużnika. Przepisy prawa nie zawsze zawierają jednoznaczne i w pełni rozwinięte normy postępowania, z związku z czym normy takie należy dopiero w określony sposób odtworzyć. W jednym przepisie może być zawarta jedna norma postępowania, mogą być zawarte dwie lub więcej norm, ale może być też zawarta jedynie część normy. Z tak określonego wzajemnego stosunku między przepisem prawa a normą prawną nie wynika jednak dopuszczalność wywodzenia roszczenia o rekompensatę z art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. przez uzupełnienie dyspozycji tego przepisu w drodze analogii o regulacje zawarte w ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, która dotyczy zupełnie innej problematyki.

W art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. ustawodawca, mówiąc o zaspokojeniu roszczeń byłych właścicieli lub ich spadkobierców, wyraźnie zastrzegł, że nastąpi to na podstawie odrębnych przepisów, a więc przepisów, które mają być dopiero uchwalone. Poza tym w art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie została dostatecznie oznaczona ani treść uprawnienia byłych właścicieli lub ich spadkobierców, ani treść obowiązku Skarbu Państwa, jako dłużnika. Identyczne stanowisko w tej kwestii zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 czerwca 2012 r., I CSK 547/11, stwierdzając, art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie pozwala na taką konkretyzację zawartej w nim normy materialnoprawnej, która kształtowałaby szczegółowo treść uprawnień i obowiązków konkretnego adresata. Stanowisko takie przyjmowane było też przez Naczelny Sąd Administracyjny w toku rozpoznawania skarg kasacyjnych w sprawach o przyznanie i wypłatę rekompensat na podstawie art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k., wszczętych w trybie postępowania administracyjnego (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 maja 2010 r., I OSK 935/09, nie publ., z dnia 6 sierpnia 2010 r., I OSK 1377/09, nie publ., z dnia 17 marca 2011 r., I OSK 718/10, nie publ. i z dnia 4 października 2011 r., I OSK 245/11, nie publ.).

Do odmiennych wniosków nie prowadzą argumenty zaczerpnięte z orzeczeń Sądu Najwyższego w postaci uchwał z dnia 11 marca 1994 r., III CZP 17/94

(OSNCP 1994, nr 10, poz. 185), z dnia 17 grudnia 1996 r., III CZP 122/96 (OSNC 1997, nr 3, poz. 28), z dnia 7 maja 1998 r., III CZP 14/98 (OSNC 1998, nr 11, poz. 173), z dnia 16 lutego 1993 r., III CZP 68/92 (OSNC 1993, nr 7-8, poz. 133) i z dnia 23 marca 1993 r., III CZP 19/93 (OSNCP 1993, nr 9, poz. 156) oraz wyroków z dnia 30 stycznia 1997 r., III CKN 37/96 (OSNC 1997, nr 5, poz. 66), z dnia 9 czerwca 2000 r., IV CKN 665/00 (nie publ.) i IV CKN 723/00 (nie publ.), z dnia 21 lutego 2002 r., IV CKN 785/00 (nie publ.) oraz z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 397/08 (OSNC-ZD 2010, nr B, poz. 45). Orzeczenia te zapadły w sprawach, w których Sąd Najwyższy wywiódł określone roszczenia cywilnoprawne z uregulowań zawartych w przepisach art. 88a ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm.), art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741 ze zm.), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464 ze zm.), art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 1947 r. o popieraniu budownictwa (Dz.U. Nr 52, poz. 270 ze zm.) i art. 10a ust. 2 i 3 oraz ust. 4 i art. 10f ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.).

W powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy podkreślał, że przyznanie roszczenia przez ustawodawcę nie musi być wyrażone w przepisie *expressis verbis*, konieczne jest jednak określenie zasadniczych elementów niezbędnych do skonstruowania roszczenia. Można zatem wywieść roszczenie z określonego unormowania, jeżeli z jego treści wynika, że konsekwencją nałożonego na jedną stronę konkretnego obowiązku, jest uprawnienie drugiej strony do żądania jego wykonania. Przykładem takiej regulacji był powołany art. 88a ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami, z którego wynikało, że „osoby prawne lub fizyczne (...) otrzymują te działki w użytkowanie wieczyste w trybie bezprzetargowym”. Ustawodawca nie posłużył się sformułowaniem „osoby te mają prawo (...)” lub „osoby te mogą otrzymać (...)”, lecz użył formuły jednoznacznej „osoby otrzymują”. Również w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami użył formuły „oddaje się te nieruchomości

w użytkowanie wieczyste”. W podobny sposób określił elementy niezbędne do skonstruowania roszczenia w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości oraz w pozostałych przepisach, poddanych analizie w powołanych orzeczeniach.

Takich niezbędnych elementów, pozwalających na skonstruowanie roszczenia o zapłatę rekompensaty, art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. w swej treści nie zawiera. Do odmiennego wniosku nie prowadzi również regulacja, zawarta w § 11 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908), zgodnie z którą w ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu norm prawnych, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm. Dyrektyw interpretacyjnych nie należy bowiem poszukiwać w ustalonych zasadach techniki prawodawczej, lecz w systemie obowiązującego prawa, które nie zawsze odpowiada tym zasadom.

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III CZP 139/08 (OSNC 2009, nr 11, poz. 144), Skarb Państwa odpowiada za szkodę wyrządzoną niewydaniem aktu normatywnego, którego obowiązek wydania powstał po wejściu w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej za zaniechania normatywne, które rozpoczęły się po wejściu w życie Konstytucji a przed dniem 1 września 2004 r., tj. przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej z dnia 17 czerwca 2004 r., stanowi przy tym art. 417 k.c. w brzmieniu sprzed dnia 1 września 2004 r., w rozumieniu przyjętym w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (OTK-A Zb. Urz. 2001, nr 8, poz. 256), interpretowany w zgodzie z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Przepisy art. 417 k.c. w obecnym brzmieniu i art. 417¹ k.c. nie mają bowiem zastosowania w sytuacji, w której stan zaniechania normatywnego powstał przed dniem 1 września 2004 r., chociażby dopiero po tym dniu powstała szkoda spowodowana tym zaniechaniem. Szczegółowe ukształtowanie reguł odpowiedzialności państwa za działania w sferze prawodawczej nastąpiło wprawdzie dopiero w art. 417¹ k.c., jednak reguły te mogą być uznane za miarodajne już od wejścia w życie Konstytucji, skoro od

tej chwili możliwa stała się odpowiedzialność Skarbu Państwa za zaniechanie normatywne.

W uchwale z dnia 6 lipca 2006 r., III CZP 37/06 (OSNC 2007, nr 4, poz. 56), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że o zaniechaniu legislacyjnym powodującym odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa można mówić tylko wówczas, gdy nie został wydany akt normatywny, którego obowiązek wydania przewiduje przepis prawa, tj. Konstytucja lub ustawa. Zaniechaniem takim może być również niewydanie ustawy, której wydanie przewiduje inna ustawa, nie ma bowiem przeszkód, aby ustawodawca zobowiązał się w ustawie do wydania innej ustawy. Aby jednak można było przyjąć, że ustawodawca podjął takie zobowiązanie, a nie tylko przewidywał możliwość uregulowania pewnej kwestii w innej ustawie, obowiązek wydania ustawy musi być wyrażony w sposób jednoznaczny, wyłączający możliwość jego ustalenia dopiero w drodze wykładni dokonanej przez sąd; stanowiłoby to wkroczenie władzy sądowniczej w uprawnienia zastrzeżone dla ustawodawcy.

Tej ostatniej tezy nie podzielił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 czerwca 2012 r., I CSK 547/11, podkreślając, że dokonywanie przez sądy wykładni norm prawnych jest jedną z podstawowych funkcji przypisanych władzy sądowniczej. W związku z tym przyjął, że istnienie zastrzeżenia w ustawie jednoznacznego obowiązku wydania innej ustawy może być ocenione przez sąd z zastosowaniem niezbędnych rodzajów wykładni. Stanowisko przeciwne - jak stwierdził - byłoby wyrazem aprobowania metody przyznawania obywatelom przez ustawodawcę wirtualnych uprawnień, nawet ze z góry przyjętym założeniem niemożności ich zrealizowania, przy równoczesnym aprobowaniu braku podstaw prawnych do uzyskania odszkodowania za szkodę wyrządzoną takim zachowaniem władzy ustawodawczej.

Nie ulega wątpliwości, że sąd w ramach swoich funkcji orzeczniczych dokonuje wykładni przepisów prawa, chodzi natomiast o to, że nie może to być wykładnia prawotwórcza. W procesie wykładni sąd musi bowiem uwzględniać wyrażoną w art. 10 Konstytucji zasadę podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej, na której opiera się

ustrój Rzeczypospolitej Polskiej. W taki tylko sposób, wyrażający zakaz wykładni prawotwórczej, należy odczytywać zawarte w uzasadnieniu uchwały z dnia 6 lipca 2006 r., III CZP 37/06, stwierdzenie, że obowiązek wydania ustawy musi być wyrażony w sposób jednoznaczny, wykluczający możliwość jego ustalenia dopiero w drodze wykładni dokonanej przez sąd. Sąd Najwyższy podziela stanowisko, zgodnie z którym warunkiem odpowiedzialności za zaniechanie normatywne jest stwierdzenie, że wynikający z przepisu prawa obowiązek wydania aktu normatywnego został wyrażony w sposób jednoznaczny i konkretny. Odmienne ujęcie tego zagadnienia mogłoby doprowadzić do niedopuszczalnej ingerencji władzy sądowniczej w sferę uprawnień zastrzeżonych dla władzy ustawodawczej. Na identycznym stanowisku stanął Sąd Najwyższy np. w wyrokach z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CSK 138/05 (OSNC 2007, nr 4, poz. 63), z dnia 7 listopada 2006 r., I CSK 159/06 (nie publ.) i z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 483/06 (nie publ.) i uzyskało ono aprobatę doktryny.

W nauce prawa istnieje również zgoda co do tego, że przepis prawa przewidujący obowiązek wydania aktu normatywnego musi określać zasadniczą treść tego aktu w sposób umożliwiający ustalenie istnienia oraz zakresu szkody wynikającej z zaniechania. Oznacza to, że treść niewydanego aktu normatywnego powinna być możliwa do zrekonstruowania bez wkraczania w kompetencje legislacyjne innych organów państwowych. Sąd nie może bowiem konstruować hipotez co do ewentualnej treści niewydanego aktu normatywnego, wychodząc z przyjmowanych przez siebie założeń aksjologicznych. Jeżeli przepis przewidujący obowiązek wydania aktu normatywnego nie określałby w wystarczającym stopniu treści tego aktu, sąd nie mógłby poczynić niewadliwych ustaleń dotyczących powstania szkody wynikającej z zaniechania, jej wysokości oraz związku przyczynowego, będącego przesłanką przyznania odszkodowania. Zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CSK 138/05, stwierdzając, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną tzw. zaniechaniem legislacyjnym powstaje tylko wtedy, gdy prawa jednostek – przyznane przez prawodawcę w sposób oczywisty i bezwarunkowy – nie mogą być zrealizowane na skutek niewydania odpowiedniego aktu normatywnego.

Artykuł 7 u.z.n.ch.s.z.n.k., stanowiący, że roszczenia byłych właścicieli lub ich spadkobierców zostaną zaspokojone w formie rekompensat wypłaconych z budżetu państwa na podstawie odrębnych przepisów nie określa w dostatecznym stopniu treści zapowiedzianych „odrębnych przepisów”. Ustawodawca nie wskazał bowiem zakresu podmiotowego aktu normatywnego, który miałby określać zasady wypłacania rekompensat, warunków, jakie powinny spełniać osoby uprawnione do ich otrzymania, ani sposobu ustalania wysokości tych świadczeń. Niedostatków tych nie można uzupełnić zastosowaniem art. 322 k.p.c., gdyż nie jest rzeczą sądu samodzielne określenie przedmiotu i zakresu tego, co powinno znaleźć się w niewydanym akcie normatywnym.

Trzeba zatem przyjąć, że art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. jest przepisem blankietowym, który zawiera jedynie deklarację ustawodawcy w sprawie uregulowania rekompensat w ustawie uchwalonej później, bez związania się terminem jej uchwalenia. Dlatego też nieuchwalenie aktu normatywnego, o którym mowa w tym przepisie, nie uzasadnia odpowiedzialności Skarbu Państwa za tzw. zaniechanie legislacyjne.

Skład orzekający Sądu Najwyższego w podziela zarówno stanowisko wyrażone w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 r. wydanych w sprawach I CSK 59/12, I CSK 77/12 i I CSK 96/12, jak i argumentację przytoczoną dla jego uzasadnienia.

Na koniec trzeba dodać, że stanowisko takie Sąd Najwyższy zajął również w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 r., III CZP 94/12, w której przyjął, że art. 7 u.z.n.ch.s.z.n.k. nie może stanowić źródła prawa podmiotowego, a tym samym nie może być podstawą do wypłaty odszkodowania za zaniechanie legislacyjne (nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 i 99 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., przyjmując za podstawę określenia ich wysokości § 6 pkt 6 w związku z § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).